HAZRETİ SAFİYYE BİNTİ HÜYEY

Peygamber efendimizin hanımlarından. Safiyye binti Huyey İsrâiliye'nin, Hazreti Hârûn bin İmrân (aleyhisselâm) neslindendir. Nesebi Safiyye binti Huyey bin Ahtab bin Âmir bin Ubeyd bin Kâ'b bin Hazra bin Ebî Habîb bin Nudayr bin Nahham bin Meyhum, anne tarafından da Safiyye binti Berre binti Semvân idi. Baba tarafından Benî Nudayr ve anne tarafından da Yahudiler'in Beni Kureyza aşiretinin ileri gelenlerindendi. Babası Huyey bin Ahtab, Arabistan'daki bütün Yahudilerin başı sayılırdı. Annesi Berre'nin babası

Semran Arabistan'da şecaat ve cesâreti ile şöhretliydi. Hayber'de (m. 611) senesinde doğduğu tahmin edilmektedir. Medine'de 50 (m. 671) senesinde altmış yaşında vefât etti.

Safiyye Hayber'de, neslinin üstünlüğü, güzelliği iyi ahlâk ve namusluluğu ile herkesçe beğenilirdi. Hayber'de ilk önce meşhûr bir şâir ve kumandan olan Yahudi Sellâm bin Mişkem el-Kuradı ile nişanlandı. Bundan ayrılarak, Hayber'in en meşhûr kalesi Şemmus Kalesi'nin kumandanı çok zengin Kinâne bin Hakîk ile evlendi. Kinâne ile evliyken rüyasında; Ay'ın onun odasına düştüğünü görmüştü. Bu rüyasını kocasına anlatınca; Kinâne; "Sen ancak Hicaz'ın Meliki Muhammed'i istiyorsun" deyip, yüzüne bir tokat attı. Gözü morardı. Müslümanlar Hayber'i 7 (m. 629) senesinde feth etti. Safiyye'nin babası ve kocası öldürülüp, kendisi de esîr edildi. Esîrler bölüşülünce Safiyye de âlemlere rahmet olarak yaratılan Peygamber efendimiz Muhammed'in (aleyhisselâm) hissesine düştü. Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) Safiyye'yi âzâd etdi. İmân edince, Resûlullah'ın nikahıyla şereflendi. Ümmülmü'minîn yani müslümanların annesi oldu. Sehba mevkiinde düğünü yapılıp, kavun ve hurma velime olarak verildi. Gözünün morarmasına Resûlullah (aleyhisselâm); "Nedir bu iz?" buyurunca, "Bir gece rüyamda sanki ay gökten inip, koynuma girmiş gördüydüm. Kocam Kinâne'ye anlattım. Sen şu üzerimize gelen Arap Melikinin hanımı olmaya göz dikmişsin, diyerek yüzüme bir tokat vurup, izi kaldı" diyerek rüyasını arz etti. İslâmiyetle şereflenince çok samimi bir müslüman oldu. Vaktini ibâdet ve zikir ile geçirirdi. Zînet eşyası fazla olduğundan bunu Peygamber efendimizin hanımları arasında paylaştırdı. Çok yardımsever olup, dâima fedâkârlıklarda bulunurdu. Peygamberimiz'e (aleyhisselâm) karşı çok büyük muhabbeti vardı. Peygamber efendimiz'in (aleyhisselâm) hastalığında bütün hanımları görmeye gelirlerdi. Hazreti Safiyye de geldiğinde; "Yâ Nebîyyallah! Keşke sizin bütün ağrılarınızı, acılarınızı ben çekseydim" buyururdu.

Hazreti Safiyye akıllı, halime, selime ve ağır başlıydı. Hakkında şu hâdise anlatılır. Hayber'i müslümanlar feth edip, Safiyye, akrabaları ve ahalisi esîr edilmişti. Peygamberimizin yanına getirilirken, Yahudilerin cesedlerinin bulunduğu yerden geçmek zorunda kalındı, Hazreti Safiyye'nin yanında bulunan kadın bağırıp, çağırarak, başına toprak attı. Fakat, o metanetini bozmadı. Hatta geçerken kocasının cesedini de gördü. Fakat, istifini bile bozmadı. Yine anlatırlar. Hazreti Ömer'in hilâfeti zamanında, câriyesi O'nu şikâyet etti: "Safiyye'de daha hâlâ Yahudilik âdetleri var. Cumartesi gününe hürmet edip, Yahudiler ile münâsebet kuruyor." Hazreti Ömer meseleyi öğrenmek için O'na sorunca buyurdu ki: "Hak teâlâ, bana Cumartesi yerine Cuma'yı inâyet kıldıktan sonra Cumartesine hürmet göstermeme ne lüzum var. Yahudiler ile münasebetime gelince onlar benim akrabamdır. Ben sıla-i rahmi terk etmem." Hazreti Safiyye câriyesini çağırıp, "Bunları sana kim öğretti?" diye sorunca "Şeytan" cevabını aldı. Cariyyeye birşey demeyip onu âzâd etti. Başkalarının yardımına da koşardı. Fedakârlık yapardı. 35 (m. 655) senesinde fitne çıkıp, Hazreti Osman'ın evi sarılmıştı. Hazreti Osman dışarı çıkamıyordu. Hazreti Safiyye durumuna çok üzülüp, evine gitmek istedi. Hazreti Osman'ın evine gelirken, bindiği katıra Ester Nehai saldırınca, döndü. Hazreti Hasan'ı gönderdi.

Hazreti Safiyye çok büyük üstün faziletlerinin yanında ilim hazinesiydi. Yanına çok kimseler gelip, kendisine mesele danışırlardı. Hac mevsiminde taşralı kadınlar gelip, kendisine ilmî meseleler sorup, öğrenirlerdi. İmâm-ı Zeynel Abidin, İshâk İbn-i Abdullah, Müslim İbn-i Safvan, Kinane ve Yezîd İbn-i Mûteb ve başkaları Hazreti Safiyye'den hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir.

Hazreti Safiyye çok cömertti. Eline geçenleri dağıtırdı. Vefâtında bir evi kalmıştı. Emlâkinin üçte birini yeğenine, kalanı da fakirlere sadaka olarak tasadduku vasıyyet etti. Varisleri başka dinden olduğundan vefâtından sonra vasıyyetinde mesele çıktı. Yeğeni Mûseviydi. Bu husûs Hazreti Âişe'ye suâl edildi. O da; "Ey Halk! Allah'tan korkunuz. Safiyye'nin vasıyyetini yerine getiriniz." buyurunca, vasıyyeti yerine getirildi.

1) Tabakât-ı İbn-i Sa'd cild-8, sh. 86

2) Üsûd-ül-gâbe cild-4, sh. 490

3) Sahîh-i Müslim cild-1, sh. 546

4) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-3, sh. 337

5) El-İstiâb cild-4, sh. 337

6) El-İsâbe cild-4, sh. 346

7) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye sh. 1060

8) Eshâb-ı Kirâm sh. 389